

Tdr. Hartorn, da er den naturligtvis, som enhver Tilstørelse, valgt vilkaarligt efter et Skjøn; man har troet, at, naar Eiendommene overstige 10 Tdr. Hartorn, ville disse Beføstninger passende kunne udredes, hvorimod de, naar der er Spørgsmaal om et mindre Hartorn, vilde være forholdsmæssigt for store. — Med Hensyn til Forslaget under Nr. 15, skal jeg tillade mig nogle enkelte Ord. Det skulde gjøre mig ondt, om Thinget skulde finde Anledning til at gaae ind paa det. Jeg veed ikke, af hvad Grund den ærede Forslagsstiller har stillet det, og jeg venter derfor en nærmere Motivering deraf. Saavidt jeg kan see, gaaer det ud paa, at alle offentlige Stiftelser og Embeders Gods for Fremtiden ikke skal høre under Lovens Omraade. Da det, saavidt jeg mindes, er blevet fremført, at dette Gods andrager omtrent 13,000 Tdr. Hartorn, forekommer det mig meget uheldigt, om man, naar man giver en Lov om Lehnsgodserne, da ikke tillige skulde aabne Afgang for Bestyrerne af disse offentlige Stiftelser til paa samme Maade at afhænde det dertil hørende Bøndergods. Jeg troer, at her vilde det især være, at Loven skulde finde sin rette Anvendelse, naar der gaves Bestyrerne af slike offentlige Stiftelser, som ere af et meget stort Omfang her i Landet, directe Afgang til at sælge uden at behøve at tye hen til Bevillingsveien. — Den nye Paragraph, som vi under Nr. 17 have tilladt os at foreslaae, gaaer, som Thinget vil see, ud paa, at Regjeringen skal meddele de fornævnte Commissioner en Instrux. Det har stillet sig saaledes for os, at det ikke kunde være Justitsministeren alene, der skulde affatte den, da vi nemlig have medtaget offentlige Stiftelser, som høre under forskellige Ministerier, navnlig under Cultusministeriet; og vi have derfor troet, at Regjeringen maa affatte dem. Det er foreslaaet, at Instruxerne skulle være af den Bessaffenhed, at Commissionerne derefter have at afgive deres Skjøn; deri have vi lagt den Mening, at disse Commissioners Virksomhed paa ingen Maade skulde gaae ud paa at trænge ind i Detaillen af de forskellige Eiendommers Værdi; de skulle kun afgive et Skjøn, grundet paa, saaledes som de foresinde Eiendommen i det Hele ved

et nøiagtigt Gjenemsyn af den. Dette maa naturligtvis ganske overlades til disse Mænd, som, naar de virkelig ere sagkyndige, let ville kunne afgive et saadant Skjøn, om den Pris, for hvilken Godset skal sælges, er passende eller ei, uden at de skulle behøve, for at komme til dette Skjøn, at foretage en nøiagtig Taxation af hvert enkelt Sted især. — Angaaende Omkostningerne vil Thinget see, at vi have formeent, at de ikke godt kunne paalægges andre end vedkommende Fideicommissbesidder, offentlige Stiftelse eller Embedsmand. Disse Omkostninger, som, ihvorvel vi ikke ansee dem for meget betydelige, dog altid vilde blive af noget Omfang, har man ikke troet, det gif an at paalægge Staten at udrede. Staten kan nemlig vel siges at have nogen Interesse i Overgangen til Selveiendom, men dog ingenlunde i den Grad, at det kan gaae an at bebyrde Staten med disse Omkostninger. Det vil desuden i Almindelighed for de Fideicommissbesiddere, offentlige Stiftelser og Embedsmand, som have over 10 Tdr. Hartorn, være en saa ubetydelig Gjenstand, disse Omkostninger kunne beløbe sig til, at man ikke har kunnet finde nogen bedre Udvei end at paalægge Vedkommende selv at udrede dem. — Med Hensyn til det 20de Afstemningspunkt har den ærede Ordfører idag ønsket en Erklæring af os om, hvad Meningen skulde være af vort Forslag om, at § 5 skal udgaae, om det er vor Mening, at Bevillingsmyndigheden skulde bortfalde. Ja, det er klart; det er vor udtrykkelige Mening. Bevillingsmyndigheden behøver kun at eksistere, hvor der ingen Lov er. Det er just deri, at der sættes en Grændse for Bevillingsmyndigheden, at den hele Lov skal — om jeg saa maa sige — have sin væsentlige Grund; man skal gennem den nu ligesom frem kunne gjøre, hvad man hidtil kun kunde opnaae Tilværelse til, ad Bevillingsveien. Jeg troer, at det er meget ønskeligt, at man saa meget som muligt fjerner disse Bevillingsmyndigheder, og kan man det ad Lovens Vej, da kan jeg virkelig ikke paa nogen Maade see, hvorfor der skal staae en Bevillingsmyndighed ved Siden af Lovgivningen, som giver Ret til at opnaae det samme Resultat. Jeg skal og